

hier

Checklist verduurzaming in gemeente

In uw werk voor de gemeente krijgt u te maken met een aantal belangrijke besluiten voor de energietransitie. Het is cruciaal dat die besluiten gedragen zijn door de inwoners waarop ze invloed hebben. We reiken daarom een aantal checks aan waarmee u kunt toetsen of bewoners voldoende betrokken worden bij plannen. Zo kunt u met een gerust hart besluiten nemen.

Over HIER

HIER is een stichting die mensen in beweging brengt om iets te doen aan het klimaatprobleem. Precies dáár waar je altijd bent: hier. Of je nu in huis aan de slag wil, met de buurt zelf energie gaat opwekken of de CO₂-uitstoot op het werk wil verminderen. HIER is de drijvende kracht achter onder andere [HIER opgewekt](#), [SlimmeBuur.nl](#) en de [CO₂-Prestatieladder](#). Kijk voor meer informatie op hier.nu.

Gemeentelijke organisatie en opdrachtnemers

Gemeenten hebben in het Klimaatakkoord een belangrijke rol gekregen bij het behalen van de klimaatdoelstellingen. Met het duurzaamheidsinstrument de CO₂-Prestatieladder krijg je inzicht in het energieverbruik en maatregelen om een overtuigende en effectieve CO₂-reductiestrategie op te stellen voor uw gemeente. De systematiek van de CO₂-Prestatieladder helpt om draagvlak te creëren in de politiek en organisatie. Met een certificering op de Ladder geven overheden invulling aan de voorbeeldrol voor overheden, zoals benoemd in het Klimaatakkoord: 'practice what you preach'.

Verduurzamen van de gemeentelijke organisatie: 'practice what you preach!'

- ✓ Is er een inventarisatie gemaakt van energiestromen en energieverbruikers?
- ✓ Heeft de gemeente een CO₂-footprint opgesteld?
- ✓ Zijn er ambitieuze reductiedoelstellingen en CO₂-reductiemaatregelen vastgesteld?
- ✓ Wordt er intern en extern gecommuniceerd over het CO₂-reductiebeleid van de gemeente?
- ✓ Worden de inspanningen van de gemeente gecontroleerd door een externe instantie (certificerende instelling)?
- ✓ Duurzaam inkopen: beloon leveranciers, aannemers en dienstverleners die werk maken van CO₂-reductie
- ✓ Heeft de gemeente een beeld van de duurzaamheidsambities van haar opdrachtnemers?
- ✓ Worden er duurzaamheidscriteria opgenomen in aanbestedingen?
- ✓ Krijgen duurzame opdrachtnemers gunningvoordeel bij aanbestedingen?
- ✓ Controleert de gemeente of de opdrachtnemer duurzaamheidsafspraken ook nakomt?

De CO₂-Prestatieladder is hét duurzaamheidsinstrument van Nederland dat organisaties en overheden helpt bij het reduceren van CO₂ en kosten. Binnen de bedrijfsvoering, in projecten én in de keten. De Ladder wordt als CO₂-managementsysteem, als aanbestedingsinstrument. Meer informatie? Ga naar: <https://www.co2-prestatieladder.nl/nl/co2-prestatieladder-voor-overheden>

RES 2.0

De afgelopen raadsperiode is de eerste Regionale Energie Strategie (RES) en het bijbehorende uitvoeringsplan door de gemeenteraad vastgesteld. "Het oorspronkelijke doel van de RES'en was om gemeentelijke bestuurders samen met maatschappelijke partijen en burgers om tafel te brengen om een gedragen energiestrategie voor de regio op te zetten, waarin de belangen van de burgers, natuur én landschap worden meegenomen." Deze RES wordt in 2023 geüpdatet. Uit het proces omtrent RES 1.0 zijn er een aantal thema's naar voren gekomen ter verbetering. Aan de hand van deze thema's benoemen we enkele vragen die u kunt stellen bij het beoordelen van de RES 2.0.

Participatie

- ✓ Hoe worden bewoners en ondernemers meegenomen in het ontwikkelen van de RES 2.0? Hoe vaak en op welke manier zitten ze aan tafel?
- ✓ Worden maatschappelijke organisaties of energie initiatieven betrokken bij de uitvoeringsplannen van de RES 1.0 en 2.0?
- ✓ Is in de RES-regio voldoende capaciteit beschikbaar voor het uitvoeren en ondersteunen van bewonersparticipatie?

Mogelijkheden wind-energie

- ✓ Worden er nieuwe zoekgebieden voor wind-energie opgenomen in de RES 2.0? En zijn deze gebieden maatschappelijk gedragen?
- ✓ Wordt er bij de inpassing van wind-energie rekening gehouden met de inpassing in het landschap en de natuur?
- ✓ Worden er voorwaarden in de RES 2.0 geschapen waardoor wind-energie wel mogelijk is?

50% lokaal eigendom

- ✓ Staat er in de RES 2.0 iets over de manier waarop het streven naar 50% lokaal eigendom wordt ondersteund?
- ✓ Kunnen energie initiatieven aanspraak maken op een regionaal ontwikkelfonds of wordt er nog een fonds opgericht?

Concretisering

- ✓ Staan er in de RES 2.0 concrete afspraken tussen verschillende gemeentes over hoe om te gaan met wind- en zonprojecten?
- ✓ Staan er in de RES 2.0 concrete afspraken tussen gemeentes en maatschappelijke initiatieven over hoe om te gaan met wind- en zonprojecten?

Wijkaanpak aardgasvrij

De komende jaren moet uw gemeente aan de slag met uitvoeringsplannen om wijken, buurten en dorpskernen met een duurzaam alternatief voor aardgas te gaan verwarmen. Vooral het meekrijgen van alle bewoners vraagt veel aandacht omdat bewoners zelfs beslissen wat er achter de voordeur gebeurt. Een zorgvuldig proces is daarom cruciaal. Onderstaande vragen helpen om tot een gedragen uitvoeringsplan te komen.

Transparantie in het proces

- ✓ Weten bewoners welke stappen wanneer genomen gaan worden om tot een uitvoeringsplan te komen?
- ✓ Is relevante informatie op een toegankelijke manier beschikbaar voor alle bewoners?
- ✓ Heeft de gemeente of een andere partij alle bewoners actief op de hoogte gehouden?

Invloed van bewoners in de planfase

- ✓ Is aan bewoners gevraagd welke rol ze zelf willen spelen bij het vormen van het plan?
- ✓ Hoe kunnen alle bewoners meebeslissen over het alternatief voor aardgas?
- ✓ Is voor bewoners duidelijk welke invloed hun inbreng heeft?

Samenwerking met bewonersinitiatieven

- ✓ Heeft de gemeente bestaande bewonersinitiatieven in kaart gebracht en goed ondersteund?
- ✓ Stimuleert de gemeente dat bewoners zich organiseren en met elkaar en andere partijen gaan samenwerken?

De klantreis van bewoners

- ✓ Zorgt het uitvoeringsplan ervoor dat bewoners weten hoe en wanneer ze aan de slag kunnen?
- ✓ Is voor bewoners duidelijk welke lokale partijen ze helpen bij de uitvoering, en waarom voor deze partijen gekozen is?

Helderheid over besluitvorming

- ✓ Heeft de gemeenteraad duidelijke voorwaarden opgesteld waaronder het uitvoeringsplan wordt goedgekeurd, zoals bijvoorbeeld dat 70% van de bewoners akkoord is met het voorstel?
- ✓ Is voor bewoners duidelijk onder welke voorwaarden de gemeenteraad het uitvoeringsplan goedkeurt?

